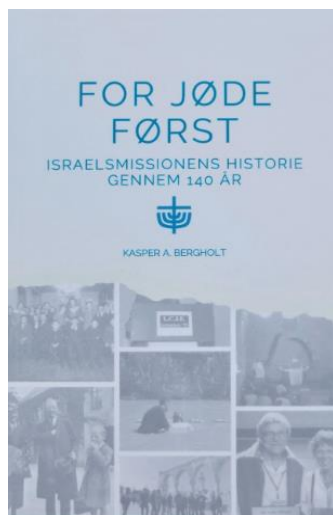

Kasper A. Bergholt

For Jøde Først: Israelsmissionens Historie Gennem 140 År¹

Israelsmissionen, 2025. 96 sider.

Indbundet. DKK 50,00.

Flemming Kofoed-Svendsen

Pastor Emeritus, Ph.d.

kofoedsvendsen@gmail.com

I denne bog giver Kasper Bergholt en pædagogisk og folkelig fremstilling af Israelsmissionens 140 års historie. Bogen er meget velegnet til den læser, der ikke kender meget til Israelsmissionen, men som er interesseret i den bevægelses historie.

Vi hører, hvordan det hele begyndte med, at nogle ukendte damer i København i 1882 oprettede en sykkreds, der skulle støtte en sag, som næsten ingen i Danmark vidste noget om, men som var begyndt i en række europæiske lande: *Israelsmission*. Når man syr, har man ørerne fri til at høre. Derfor inviterede damerne i sykkredsen præster og teologer til at holde foredrag om jødedom, jødemission og lignende relevante emner. Det inspirerede damerne i sykkredsen til at mødes i april 1885, hvor de stiftede et egentligt missionsselskab: *Den Danske Israelsmission*. Bestyrelsen kom til at bestå af nogle kvinder fra sykkredsen suppleret med nogle præster, hvor formanden blev en professor i Det Gamle Testamente ved Københavns Universitet. I 1892/1893 ansatte man en døbt jøde som missionær. Han skulle virke både blandt døbt og udøbte jøder i København samt holde oplysende foredrag om den oprettede danske israelsmission. Da der i begyndelsen af 1900-tallet i Danmark indvandrede mange russiske og polske jøder til København, begyndte man et missionerende og diakonalt arbejde blandt dem. Dermed var et egentligt hjemmearbejde sat i gang.

4. oktober 1905 blev teologerne Stefan Volf og Irenius Fauerholdt indviet til som Israelsmissionens første danske missionærer at blive udsendt til at virke blandt jøder i henholdsvis Przemyśl i Galicien (i dag Polen) og Galatz (Galati) i Rumænien.

Udsendelsen af Volf og Fauerholdt blev et vendepunkt for Israelsmissionen. Det var den direkte anledning til, at man begyndte at holde årsmøder, danne missionskredse, udgive et blad og fik tildelt en fast kollektdag, 10. søndag efter trinitatis. Første Verdenskrig ramte missionsarbejdet hårdt i

¹ Kan købes her: <https://www.israel.dk/foelg-med/bogsalg/>

Østeuropa, og Anden Verdenskrig slog det ihjel. Anden Verdenskrig med jødernes flugt til Sverige betød en stor svækkelse af hjemmearbejdet i Danmark. Men lige siden krigens ophør har man på forskellige måder, så langt kræfterne rakte, arbejdet på at nå jøderne i Danmark med evangeliet.

Efter afslutningen af Anden Verdenskrig ville Israelsmissionen hurtigt genoptage arbejdet blandt det jødiske folk. Men hvor skulle man drive mission? De fleste jøder i Østeuropa var dræbt under Anden Verdenskrig. Man påbegyndte så i 1951 missionsarbejde blandt jøder i Algier og fortsatte blandt jøder i Frankrig 1961/1964-1990.

I 1948 blev staten Israel oprettet. I Israelsmissionen var det klart hovedopgaven at bringe evangeliet til Israels folk, uanset hvor de enkelte jøder boede. Men resultatet blev i praksis, at Israelsmissionen har været til stede i Israel siden 1953 og fortsat arbejder i landet. I øjeblikket arbejder man igen på at få et arbejde i gang blandt jøder i Frankrig.

I forordet til sin bog skriver Kasper Bergholt: ”På mange måder er det uretfærdigt at skulle skrive Israelsmissionens historie i kort form. Det er uretfærdigt over for den historiske nøjagtighed, for der bliver ikke plads til uddybende forklaringer og kildehenvisninger her. Det er også uretfærdigt over for de mange mennesker, der har formet historien, for de fortjener at blive beskrevet med flere nuancer. Sådan er imidlertid vilkårene for denne bog”. Med de ord siger Bergholt jo lige ud, at for den virkelig kirkehistorisk interesserede læser og for læseren med en stor viden om Israelsmissionen er hans bog alt for kortfattet. Jeg vil give et enkelt eksempel på bogens svagheder.

Bergholt skriver: ”Sørensen udtalte flere år senere, at han i sin tid som generalsekretær forsøgte at knytte Israelsmissionen og Ordet og Israel tættere sammen. Det lykkedes aldrig, og måske var det en af grundene til, at han i 1963 sagde op (s. 49). Ordet og Israel nævnes også s. 41. Men det er skuffende, at man i en kirkehistorisk bog intet hører om ligheder og forskelle på Israelsmissionen og Ordet og Israel set med Israelsmissionens øjne.

I stedet for at nævne flere svagheder ved bogen er det mit forslag, at man skriver to forskellige jubilæumsbøger. Den ene skal skrives i den folkelige fortællende form uden et tungt noteapparat med en mængde kildehenvisninger. Den vil kunne læses af alle med interesse for israelsmission, men som ikke sidder inde med de store forkundskaber. Set ud fra den præmis har Bergholt skrevet en glimrende bog om Israelsmissionens historie gennem 140 år.

Den anden jubilæumsbog bør skrives med alt det, som Bergholt i sit forord nævner, der mangler i denne bog. Forfatteren bør begynde med at redegøre for sine metodiske overvejelser, dernæst omtale hvad der hidtil er skrevet om Israelsmissionen. Forfatteren bør beskrive sin tese for afhandlingen og i hele sin fremstilling angive noter med henvisning til benyttede informationskilder. Læseren skal hele tiden kunne følge forfatterens fremadskridende arbejde. Bogen bør slutte med en omfattende konklusion. Et sådant videnskabeligt opbygget jubilæumsskrift fortjener både Israelsmissionen og dens mange interesserede venner.